

СУТНІСТЬ І ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО НАПРЯМУ «ДИТИНА В СОЦІУМІ. СОЦІАЛЬНО- ФІНАНСОВА ГРАМОТНІСТЬ»

19.05.2021 року відбувся п'ятнадцятий вебінар підвищення кваліфікації педагогічних працівників щодо впровадження оновленого Державного стандарту дошкільної освіти відповідно до Програми підвищення кваліфікації.

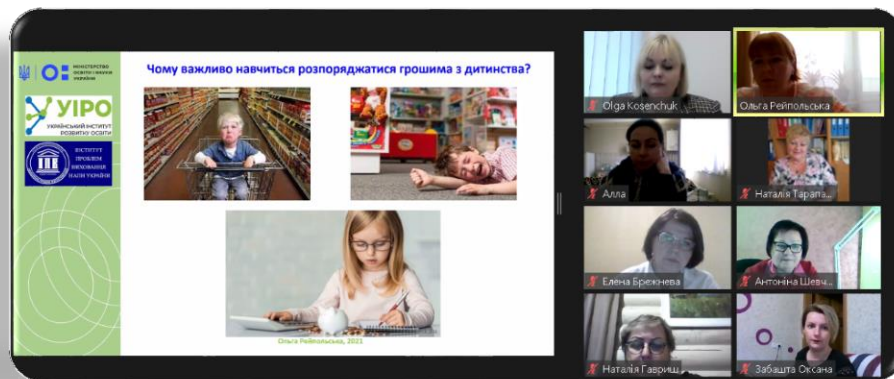

Організатори: Міністерство освіти і науки України, Державна установа «Український інститут розвитку освіти» за участі авторського колективу розробників БКДО. Модераторка вебінару - **Ольга КОСЕНЧУК**, кандидат педагогічних наук, доцент, начальниця відділу дошкільної та початкової освіти UIRO.

СПІКЕР – Ольга РЕЙПОЛЬСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач лабораторії дошкільної освіти і виховання Інституту проблем виховання НАПН України.

У перебігу вебінару обговорювалося актуальне питання для сучасної дошкільної освіти – формування соціально-фінансової грамотності дітей, яка визначена в одному з освітніх напрямів варіативного складника оновленого Стандарту.

Ольга Рейпольська у своєму виступі повідомила про особливості соціально-фінансової освіти дошкільників; розкрила зміст, основні форми та методи роботи в закладах дошкільної освіти щодо реалізації зазначеного освітнього напрямку.

Ольга Рейпольська, 2021

Прояв соціальної компетентності й навичок фінансової грамотності означає здатність дитини усвідомити, хто вона є і як потрібно взаємодіяти з іншими людьми. Це надихає дитину вивчати свої права і обов'язки, планувати бюджет, раціонально використовувати ресурси, заощаджувати, оцінювати наявні можливості, формує розвиток лідерських якостей.

ціннісне ставлення-Емоційно:	Сформованість знань:	Навички:
<p>має інтерес до дослідження соціально-фінансових взаємозв'язків, інтерес до грошей. Мотивована на цінності відповідального ставлення до себе, до інших людей та природного оточення, цінує і захищає як матеріальні, так і нематеріальні цінності. Має пізнавальну потребу у використанні грошових коштів. Виявляє повагу до соціальних та природних ресурсів, емоційно реагує на нецільове використання природних ресурсів, демонструє інтерес до світу фінансів, визначає ціннісну перевагу у виборі заощаджувати над витрачанням тощо.</p>	<p>має особисте розуміння соціально-фінансових взаємозв'язків, має уявлення про планування бюджету в родині, демонструє сформованість уявлень про заощадження. Правильно називає та аналізує витрати, знає походження та назви грошових одиниць. Свідомо використовує доступні ресурси. Встановлює залежності між витратами та грошовими коштами, усвідомлює важливість ощадливості, практичності, дбайливості. Розуміє необхідність заощаджувати.</p>	<p>здатна брати участь у плануванні бюджету родини, дотримується економічно доцільної поведінки, культури споживання доступних ресурсів, раціонально використовує кошти та виявляє вміння помірковано їх витрачати. Може вибирати між витрачанням та заощадженням грошових коштів. Самостійно (у присутності або із незначною допомогою дорослого) робить невеликі покупки, вміє планувати власний бюджет.</p>

Зокрема, спікерка зазначила, що **основним шляхом реалізації завдань соціально-фінансової освіти дошкільників** є створення відповідного розвивального предметно-ігрового середовища:

- дидактичні та настільно-друковані ігри про професії дорослих, інструменти та знаряддя праці;
- сюжетно-рольові ігри («Будівельники», «Лікарня», «Аптека», «Водії», «Міні-маркет», «Перукарня», «Пожежники» та ін.);

- посібники для занять та індивідуальної роботи на теми: «Моя сім'я», «Світ професій», «Світ меблів», «Предмети побуту», «Світ транспорту», «Рослинний і тваринний світ», «Світ грошей», «Світ товарів», «Моє селище», «Моя країна» та ін.;
- збірки книжкових видань соціально-економічного спрямування: малого фольклору, віршів, казок, оповідань;
- скринька власних заощаджень вихованців (від власних концертів та театралізацій, виручки за творчі поробки та ін.);
- карта України з умовними позначеннями економічних і природних ресурсів;
- знаряддя праці для куточка природи та праці в природі; матеріали та обладнання для художньої праці і самостійної художньої діяльності дошкільників;
- групові та садові міні-музеї.

Основними формами та методами роботи в ЗДО для реалізації завдань соціально-фінансової освіти дошкільників, експерткою визначено:

- тематичні та інтегровані заняття (ознайомлення з професіями; праця батьків; раціональне використання природних ресурсів; комунальні послуги і тарифи; корисні копалини; продукти харчування; предмети побуту і вжитку; наші помічники; особисті речі та догляд за ними; ліс і його багатства; поведінка в природі; небезпечні ігри та іграшки; особиста безпека вдома; вартів здоров'я; хліб - всьому голова; вода - сік життя тощо);
- тематичні мультимедійні презентації;
- екскурсії в природу;
- спостереження за працею дорослих;
- екскурсії до різних установ та торговельних об'єктів, на підприємства;
- бесіди;
- розглядання тематичних картин, плакатів, ілюстрацій;
- дидактичні ігри економічного спрямування;
- сюжетно-рольові ігри;

- художня праця;
- конструктивно-будівельні ігри;
- читання творів художньої літератури;
- вирішення проблемних ігрових ситуацій;
- економічні вікторини, розваги;
- художньо-продуктивна діяльність тощо.

Участь батьків.

Підтримка батьками процесу формування соціальної компетентності й навичок соціальної та фінансової грамотності у дитини може відбуватися шляхом:

- спонукання дитини до більшого самопізнання і впевненості у собі, власних можливостях;
- використання різних виховних дій з метою навчання дитини цінувати і захищати матеріальні та нематеріальні цінності, виховання заощадливості;
- залучення дітей до планування витрат, сімейного бюджетування як засобу формування свідомого і відповідального ставлення до фінансів;
- проведення розмов, бесід, спрямованих на розвиток дитячої соціальної і фінансової ініціативності та лідерських якостей.

Ольга Рейпольська, 2021

Цікавою і, як завжди, продуктивною виявилася робота в групах, яка передбачала розроблення умов і шляхів їхньої реалізації в закладі дошкільної освіти, що сприятимуть ефективному засвоєнню дітьми економічних знань, умінь та навичок:

Завдання 3. Підготуйте тези лекції для батьків на тем. «Залучення дитини до планування сімейного бюджету».

(Підготовча робота: анкетування батьків про рівень їх обізнаності в питаннях формування соціально-фінансової грамотності дошкільників)

- Що таке соціально-фінансова грамотність, навички і як її формувати у дошкільному віці.
 - Що таке гроші, для чого вони потрібні, звідки беруться і як заробляються.
 - Що таке бюджет, хто в родині розпоряджається ним?
 - З чого складається сімейний бюджет?
 - На що потрібні гроші в сім'ї: обов'язкові і систематичні витрати, непередбачувані (НЗ), щоденні витрати, для задоволення бажань.
 - План витрат (щоденний, на тиждень, на місяць...).
 - Власні кошти та як ними розпоряджатися.
 - Заощаджуємо гроші на... (відпочинок, бажання...).
 - Непередбачуваний прибуток як розпланувати витрати.
 - На чому заощадити, в разі якщо не вистає грошей (спільне обговорення з дитиною) і як вийти з такої ситуації.
 - Пропонуємо засоби для формування соціально-фінансової грамотності дітей вдома.
- Рефлексія як рекомендації – і як насправді зрозуміли!

Завдання 4.

Допоможіть присутнім сформувати ставлення до грошей: витрачаємо, накопичуємо і ділимося.

ВИТРАЧАЄМО - раціонально, ошудливо, розумно, мудро, ціаьво, економію, радкіно, з користю, легко, не більше того, шр маємо. На свої забажаня, на свої бажання, на благодійність. Плануємо витрати. Рефлексія

НАКОПИЧУЄМО - на потреби, з метою, свідомо, на непередбачувані ситуації, на іграшки, на мрію, на відпочинок, на дозвілля, на навчання, на пурти, на майстер класи, на подарунки близьким, для інвестування в спільну родинну справу. Для покупки валюти. Стартовий капітал накопичуємо – і це обговорюємо в родині залучаємо дитину. Рефлексія. Спільні проекти дітей і батьків – ярмарки продажу дитячих виробів і батьківської продукції.

ДИЛИМОСЯ - позичання, настільки – настільки не шкода втратити, подарувати гроші щиро, з ширим серцем, з легкістю, не з усіх випадків ділимося – мати право на власний вибір, ділимося цінним для нас і ділимося зайвим, чого є задовіль, ділимося лише тим, шр маеш – не більше. На благодійність, даруємо для дитячого садка, для дитячого будинку, тим, хто цього потребує, волонтерство. Тим, шр мені дорого, тому шр це комусь потрібно. Плануємо чимось поділитися. Рефлексія.

Завдання 2.

Визначте умови, які сприяють ефективному засвоєнню дітьми економіч. знань, умінь і навичок, підвищенню інтересу до різних професій.

УМОВИ

- ♦ Наявність бажання та сформована компетентність педагога
- ♦ Фінансова грамотність батьків
- ♦ Матеріальне стимулювання педагогів до уріноманітнення форм і методів взаємодії з дітьми
- ♦ Наявність відповідного розвивального предметно-ігрового середовища
- ♦ Наявність великої кількості інформаційних джерел і дидактичних засобів: методичні, дидактичні посібники, відеоматеріали, плакати, інформаційні дошки, фотовиставки, тематичні галереї, художня література, лепбук і лепбок, вимпель-буки економічного спрямування та про професії тощо
- ♦ Створення проблемних ситуацій для вправляння дітей у основах фінансової грамотності
- ♦ Використання ігрової («монополія», «банківська справа», «супермаркет», «банк», «кафе», «салон краси») та проєктної діяльності
- ♦ Створення відповідного освітнього середовища (предметно-розвивального)
- ♦ Зустрічі з батьками - представниками різних професій
- ♦ Реальне дієве включення дітей у посильну трудову діяльність та забезпечення значущості результаті праці дітей (ярмарки, виробництва одяку, вернісажі, аукціони, виготовлення подарунків)

Завдання 1. Висловіть своє ставлення до проблеми

«Чи потрібні дітям дошкільного віку кишенькові гроші?»

Аргументи ЗА	Аргументи ПРОТИ
Формування розуміння що за виконану роботу можна отримати фінансову винагороду / на традиційні свята - Коляди, день народження	Надання грошей за формулою «зроби – тоді заплачу», як наслідок імантажування батьків у подальшому (прості доручення, за досягнення, за щоденні обов'язки)
Залучення/стимулювання дітей до корисної праці (збирання агрусу, допомога по господарству). Праця завжди винагороджується – допомога на городі бабусі, як наслідок можна придбати необхідні речі	Шкоду наносить бездумне надання дітям грошей
Виховання самостійності, ошудливості, що запобігає утворенню жадібності, заздрості	Заіханя заощадження дітей. Крім випадків коли дитина сама усвідомлено віддає гроші батькам на сімейні справи
Формування грамотного поводження з грошима	Поганий вплив на здоров'я, необгрунтоване витрачання грошей дитиною
Відповідність із	Гроші – це бруд, інфекція

ДЯКУЄМО ВСІМ УЧАСНИКАМ ЗА СПІВПРАЦЮ!

Очікуємо на наступну зустріч 21.05.2021 року

Тема: «ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСТУПНОСТІ МІЖ ДОШКІЛЬНОЮ ТА ПОЧАТКОВОЮ ОСВІТОЮ В РЕАЛІЗАЦІЇ ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ ДИТИНИ»

СПІКЕРИ:

Світлана НЕРЯНОВА, начальник відділу дошкільної освіти головного управління загальної середньої та дошкільної освіти директорату дошкільної, шкільної, позашкільної та інклюзивної освіти МОН України;

Тамара ПИРОЖЕНКО, доктор психологічних наук, професор, завідувач лабораторії психології дошкільника Інституту психології імені Г.С. Костюка Національної академії педагогічних наук України